

Hakan ŞEKER
96. Donem Çanakkale Kaymakam Adayı

Sivil Toplum Örgütlerinin Terörle Mücadeledeki Önemi:

Kuzey İrlanda Örneği

Bu çalışma, sivil toplum örgütlerinin terör sorununa hangi araçları geliştirdiğini ve karar alma mekanizmalarını nasıl etkilediğini Kuzey İrlanda sorunu etrafında inceleyecektir.

a) Sivil Toplum Örgütleri

Öncelikle sivil toplum örgütlerinin tanımını yapmak gerekir. Sivil toplum örgütleri türleri geniş bir yelpazede yer alan sendikalar, dini kuruluşlar, hükümet dışı organizasyonlar, sosyal hareketlerdir (Parekh, 2004). Sivil toplum örgütleri basit bir devlet bürokrasisi veya sivil hizmet uzantıları değildir. Bu kuruluşlar hükümetten ya da başka bir yerden meşru olduğu hizmetleri sağlamak için düzenli fon almak eğilimindedirler.

Doğası gereği sivil toplum kuruluşları, içinde yaşadıkları toplumun sorunlarını tanımlama, sorunların çözümünde ise halk desteğini sağlama ve insanları bu doğrultuda

harekete geçirme özelliğine sahiptir. Yani değişim için bir kamu talebi yaratırlar ve siyasi liderleri buna cevap vermeye mecbur bırakırlar. Diğer bir deyişle, sosyal hareketler ve diğer ilgili organlar devletin demokratik kontrolünün dönüşümünü gerçekleştirirler (Acheson & Milofsky, 2008, s. 64).

b) Kuzey İrlanda Sorunu

İrlanda'nın Birleşik Krallık tarafından 1920'de bağımsızlığını tanıırken, Kuzey İrlanda ise ancak geniş özerklikler elde etmişti. Kendini Britanyalı sayan çoğunluğu oluşturan Protestanlar ile İrlanda Cumhuriyeti'ne katılma talebine sahip Katolikler arasında 1968'de silahlı çatışmalar başladı. Katoliklerin terör örgütü İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) ile Protestan terör örgütleri arasında ve Britanya ordusu ile terör örgütleri arasındaki çatışmalar 1998'e kadar devam etti. 1998'de (Good Friday Agreement

Sivil toplum örgütleri basit bir devlet bürokrasisi veya sivil hizmet uzantıları değildir. Bu kuruluşlar hükümetten ya da başka bir yerden meşru olduğu hizmetleri sağlamak için düzenli fon almak eğilimindedirler.

/ Hayırlı Cuma Anlaşması olarak da anılan) Belfast Anlaşması'yla çatışmalar sona erdi. IRA 28 Temmuz 2005'te silah bırakırken 1972'de kapanan K.İrlanda Parlamentosu Mayıs 2007'de geniş yetkilerle açılmıştır (Sabah, 2009).

c) Kuzey İrlanda'da Sivil Toplum Örgütleri

Sivil toplum örgütleri sosyal hareketler olarak gelişebilmesi için

sosyal sermaye ve katılım gerekir. Kuzey İrlanda sosyal sermaye açısından zengin ve canlı bir sivil topluma sahiptir.

Kuzey İrlanda'da yaklaşık 3500 – 5000 arasında gönüllü veya toplum kuruluşları ve dernekler vardır. Yılda 29 000 kişiye (toplam işgücünün % 4,5) istihdam sağlamaktadır. Gönüllü kuruluşların faaliyet alanları geniş bir yelpazede önemli ölçüde farklılık gösterir (örneğin refah sağlanması, spor, sanat) (Acheson & Milofsky, 2008, s. 66).

Diğer yandan Kuzey İrlanda'da arkadaşlık bağları güçlüdür (Daly, 2004, s. 60) Nüfusun yaklaşık yarısı bir kilise örgütü üyesidir (Daly, 2004, s. 62).

1990'ların başında, sivil toplum örgütleri, karşıt toplumsal iletişim ağları, proje geliştirme, uzlaşma, şiddeti bırakma süreci geliştirdiler (Cochrane & Dunn, 2002).

İletişimi Sağlama

Karşıt fikirlerin birbiriyle iletişime geçebilmesi terörün zeminini etkilemesi bakımından hayati bir öneme sahiptir. Bireylerin halka açık yerlerde kendi hikâyelerini anlatmaları için bir proje sivil toplum örgütleri tarafından geliştirilmiştir. Amaç karşıt gruplar arasında etkileşimi geliştirmektir.

Ayrıca, Karşıt toplumlar arası iletişim en şiddetli şekilde gençler arasında teşvik edildi ve Kuzey İrlanda'da, Avrupa'da ve ABD'nin diğer bölgelerinde çeşitli okullarda pilot eğitim programları uygulandı. Bunlar kısmen yerel gruplar tarafından ve kısmen de hükümet tarafından desteklendi. Ayrıca, mezhep bölünmeleri ile özdeşleşmiş iki yerel gazete ortak bir editöryal baskı için birlikte çalışmaya başladı.

Şiddeti Reddetme

Çatışma boyunca bir dizi grup barış çağrısıyla ortaya çıktı. Bunlardan en önemlisi, Barış İnsanları, 1976 yılında, büyük mitingler düzenledi ve şiddetin sona ermesi için güçlü bir istekte bulundular. Sendikalar, mezhep çatışmalarına karşı eylemler organize etti (McCartney, 1999).

Katolik ve Protestan kilisesi liderleri ve Derry işadamlarının dahil olduğu bir koalisyon bombalama eylemi sayısını azaltmak için şehir merkezinde iş-eğitim projesi başladı. Projenin amacı gençleri surların inşası projelerinde çalıştırarak kendilerinin inşa ettiği duvarları tekrar bombalamaktan vazgeçirmektir.

Siyasetle İlişki Kurma

Kilise liderleri, şiddeti sona erdirmek için politikacılar ve paramiliter grupların bir araya geldi. Sanayi, iş

Doğası gereği sivil toplum

kuruluşları, içinde yasadıkları

toplumun sorunlarını

tanımlama, sorunların

çözümünde ise halk desteğini

sağlama ve insanları bu

doğrultuda harekete geçirme

özelliğine sahiptir.

dünyası ve sendikalar G7 olarak bilinen gevşek bir grup oluşturdu ve siyasetçiler ile diyalog için fırsatlar geliştirdiler. Daha önemlisi ise; sivil toplum kuruluşları, şiddeti reddeden vekillerin seçilmesinde önemli çalışmaları da olmuştur. Belfast Anlaşması yerel ünlülerin de katıldığı popüler bir kampanya ile halk tarafından kabul edilmesi için desteklenmiştir (McCartney, 1999).

d) Sonuç

Bu girişimler, genel olarak terörle mücadelede doğrudan etkileri tek başına sınırlı olmuştur. Ancak şiddetin reddedilmesi, azaltılmasında toplumsal desteği sağlamada önemli bir rolü olmuştur. Tüm bu cabalar politikacıları karar verme noktasında etkilemiş ve onları dönüştürmüştür.

